

Notariatas

LIETUVIŠKAM NOTARIATUI – 33 METAI!

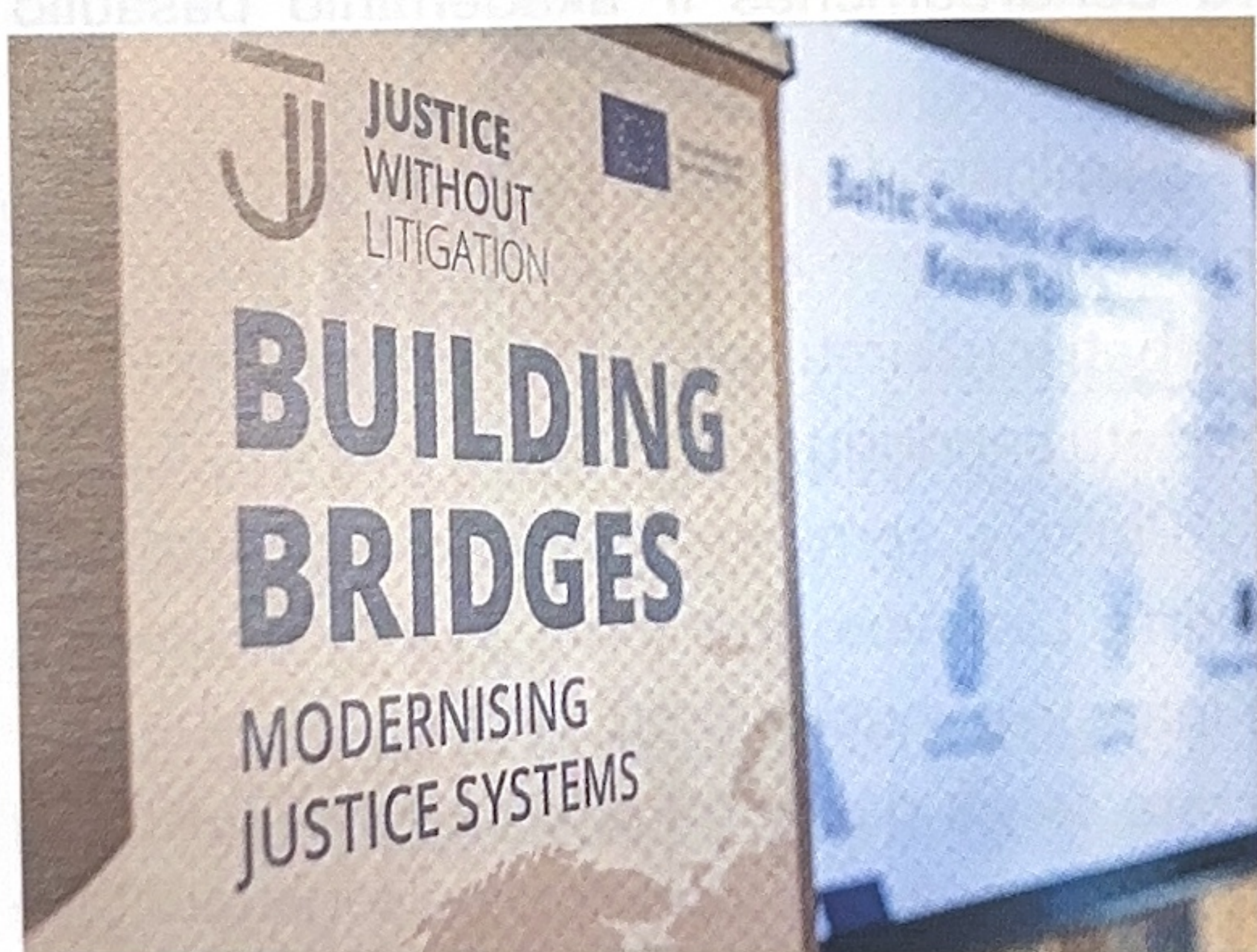

Nr. 34/2025

pažeidimais. Estijos, Latvijos ir Čekijos notariato atstovai dalijosi savo šalių gerąja patirtimi. Akademinės bendruomenės atstovai nagrinėjo naujus iššūkius – kriptovaliutų ir kriptoturto panaudojimą pinigų plovime. Šie mokymai – tai dar vienas žingsnis stiprinant tarptautinį bendradarbiavimą ir Lietuvos notarų kompetencijas, siekiant užtikrinti, kad finansiniai nusikaltimai būtų pastebėti ir sustabdyti pačioje užuomazgoje.

Lietuvos notariato vaidmuo įgyvendinant teisingumą be bylinėjimosi

Ar įmanomas teisingumas be bylinėjimosi teisme? Į tokius klausimus bando atsakyti Europos Sąjungos valstybės narės, dalyvaudamos antrame „Teisingumo be bylinėjimosi“ (angl. *Justice without Litigation – JuWiLi*) projekte. Pagrindinis projekto tikslas – mažinti teisminių institucijų našta taikant ne-teismines procedūras paveldėjimo ir skyrybų bylose ir užtikrinti paprastą ir piliečiams pritaikytą prieigą prie teisinių paslaugų.

Iki 2026 m. pabaigos planuojama parengti rekomendacijas dėl tolesnio 22 dalyvaujančių ES valstybių narių teisinių sistemų tobulinimo. Itin daug dėmesio skiriama kokybei,

teisines valstybės principams ir teisminių paslaugų perdavimo notarams stiprinimui.

Projektas „JuWiLi II“ akcentuoja notarų vaidmenį nagrinėjant ne ginčo teisenos bylas civilinėse ir komercinėse srityse, ypač paveldėjimo ir šeimos teisėje. Vis daugiau ES valstybių narių perduoda tokias funkcijas notarams, taip siekdamos mažinti teismų krūvį ir užtikrinti efektyvų bei prieinamą teisingumą piliečiams. Projektas taip pat siekia suvienodinti tam tikrus procesinius ES valstybių narių standartus ir taip sukurti efektyvesnę, piliečiams prieinamesnę ir modernesnę teisingumo sistemą Europoje.

Pirminis projekto dalyvių susitikimas įvyko 2025 m. sausio 24 d. Vienoje. Jo metu buvo sutarta dėl projekto eigos, aptartas veiklos planas ir siekiami rezultatai.

2025 m. liepos 10–11 d. Berlyne (Vokietija) įvyko šio tarptautinio projekto „JuWiLi II“ dalyvių susitikimai ir renginys.

Berlyne vykusiame susitikime dalyviai dalijosi savo šalių patirtimi, aptarė teises inovacijas ir pristatė galimų nacionalinių šalių reformų eigą, kylančius iššūkius. Pagrindinis dėmesys buvo skiriamas notarų vaidmeniui – jų nepriklausomumui, nešališkumui, gebėjimui padėti užtikrinti teisingumą ne ginčo teisenos bylose ir taip sumažinti teismų darbo krūvį.

Liepos 11 d. vykusiame renginyje pagrindinį pranešimą skaitė Mainco Gutenbergo universiteto profesorius K. U. Schmolke. Jis pristatė elgsenos ekonomikos taikymą teisėje. Jo pranešimas „Ribotas racionalumas, paternalizmas ir teisė“ atskleidė, kaip ekonominiai elgsenos modeliai gali padėti geriau suprasti teisinių sprendimų priėmimą ir kaip juos kasdieniniame gyvenime gali pritaikyti ir praktikuojantys teisininkai, ir įstatymų leidėjai.

Stephan Matyk-d'Anjony Berlyne vykusiame kongrese pristato „JuWiLi II“ projektą

Dalis projekto dalyvių susitikimų vyksta nuotoliniu būdu, o paskutinis 2025 m. renginys ir susitikimai vyko lapkričio pabaigoje Liublianoje.

Trišaliame Baltijos šalių notariatų susitikime Rygoje – ES teisės ir skaitmenizavimo aktualijos

Metinis Lietuvos, Latvijos, Estijos notariatų susitikimas tradiciškai kasmet rengiamas vienoje iš Baltijos valstybių. Šiomet trišalis susitikimas vyko rugsėjo 11–12 d. Rygoje.

Susitikime buvo aptarti svarbiausi praėjusių metų Baltijos šalių notarų rūmams aktualūs klausimai, išklaudyta Latvijos teisingumo ministrės **Inesės Lībiņos-Egnere** sveikinimo vaizdo žinutė ir Europos Sąjungos

Teisingumo Teismo teisėjos **Inetos Ziemeļs** paskaita apie teismo praktiką notariato srityje.

„Būdama Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisėja turiu nemažai įžvalgų įvairiais ES teisės ir notariato Latvijoje bei plačiau – Europoje – sąveikos aspektais. Teisingumo Teisme nuolat nagrinėjamos bylos, susijusios su įvairiais notarų darbo aspektais skirtingose ES valstybėse narėse. Bandžiau susisteminti kategorijas klausimų, kuriuos Teisingumo Teismui teko nagrinėti dėl notaro profesijos valstybėse narėse. Galėčiau išskirti tris pagrindines bylų grupes: pirma – pats notaro statusas ES teisėje, t. y. ar notaro institucija yra viešosios teisės, ar privatinės teisės institucija; antra – notarų teikiamos paslaugos, įskaitant atlygio klausimus ir jų poveikį keturioms ES laisvėms; galiausiai –